

MORTEN POPE

A terv

Apám rendszerint egyedül üldögél a hosszú bőrkánapén, anyám a mellette álló rövidebb modellen ül és köt. Apám egyik cigarettát szívja a másik után, már amikor nem éppen a következő napi adagot sodorja magának a piros kis gépezeten, amely a dohányból és a papírból vadiúj, pompás cigarettát varázsol. E tevékenység közben szünetel apám egyébként már jól működő cigarettázási motorizmusa, és a lassacskán elhamvadó csikkről lehulló hamut kézfejjével lesöpri a trikójáról és a kanapéről a földre, ahol elkeveredik a napali szoba csiszolatlan parkettáját belepő porral, melyen pizsamában hason fekve bámulom a parketta hosszú repedéseit, melyekben már lehetetlen megkülönböztetni a pormacsákat a hamutól és az elhalt hámsejtektől. Kissé felemelem a fejem, amíg a nyakam nem kezd nyilallni, hogy agyonüsssem az időt valamivel, és titkon apám futball-shortja által szabadon hagyott hatalmas lábára sandítok. Lábizmai legalább annyira túldimenzionáltak, mint Popeye alkarja. A combja is hasonlóan méretes, különösen most, ahogy szétvetett lábbal ül a bőrkánapén, mintha csak a farkát meg a golyóit szellőztetné, ha már ilyen kiváló alkalmat nyílik rá. Azon töpregek, vajon mi idegesíti odalent, mert rendszeresen mélyen lenyúl az alsógatyájába és hosszasan vakarózik, utána ugyanazzal a kezével megvakarja a szakállát is, miközben gyors egymásutánban kétszer is megszívja széles orrlyukait, olyan erősen, hogy beleremegnek a sűrű, fekete szőrszálak. Amikor ujjával mélyen beletúr az orrába, majd utána tüzetesen szemügre veszi az összeszáradt fikát, amit ezután fogával távolít el a körméről, mindig máshová nézek, mintha nem történt volna semmi. Helyette a porral és pókhálással belepott, elveszettnek hitt akciós figurámat nézem a kanapé alatt. Apa a miniszterelnök újévi beszédét nézi. Anya rendületlenül köt. 1993 első napja van.

A Szilveszter estét most is mérsékelt lelkesedéssel fogadtam. Nem értetem, mi az ünnepi benne. Hogy mire jó az összes rítus a környezetkárosító beltéri tűzijátéktól kezdve a büdös dudáig, amibe különben sem tudtam akkorát fújni, hogy teljesen kitekeredjen, nem is beszélve a szüleim pezsgős leheléről. Egyszerűen fel nem foghattam. Ezt az egész újévuccot. Az elmúlt év lassan halványult, mint egy haldokló kripli, miközben a szomszédok a határon túlról beszerzett olcsó rakétáikat robbantgatták, a postaládákat mintha ágyúalátal érte volna, és a fűtőlő rakéták fülsiketítő zaja betöltötte az egész betonszűngelt. Egy ismerős gyerek arra ébredt újév reggelén, hogy nincsenek már többé kedvenc nyulacskaik, mert az udvaron álló ketrecet atomjaira robbantotta egy krizantém-rakéta.

Amikor anya, mint rendesen, letette a szemüvegét a kanapé előtti asztalára, kivett magának egy otthon készült cigarettát a dobozból, és a királynő

újévi beszéde után elbögte magát, minden reményt feladtam, hogy valaha megváltozik valami, hogy valaha is eltérünk a hagyományok örök, kiszámítható körforgásától. A konyha mellett álló étkezőasztalnál apa megpróbálta beszíjazni Pernillét magas etetőszékébe, miközben odakint a krumpli rotyogott az öntöttvas lábosban, amit még azóta őrizgettek, hogy fiatalkorukban özszejöttek. Apa mosogatószerral megmosta a kezét, rágyújtott, és egy villával a lábos tartalmát kavargatta. Magasról tett a királynőre, az egész királyi házra és a házra nemkülönb. Őt az érdekelte, mit mond majd a miniszterelnök másnap. Meg a kaja. Nem létezett olyan étel, amit ne tömött volna lelkesen magába, lehetőleg minél többet egyszerre. Képes volt annyit enni vacsorára, amennyit mi mindnyájan egy egész nap alatt. Szerette a marhasültet meg a disznókarajt, de a kedvence a sült szalonna volt krumplipürével, ezt minden nap megette volna, attól függetlenül, hogy ünnep van vagy hétköznap, mondta krumplipürével teli szájjal.

Ehelyett csőben sült tőkehalat kaptunk citrommal, rajta egy csipet szárított fűszerrel, a konyhaszekrény ritkán látogatott fűszer-részlegéből. A fehér főtt krumpli gőze felszállt egészen a lámpáig, amelynek a búráján még mindig ott díszelgett a porba berajzolt nevem. A fagyasztott bagett egy szempillantás alatt ehetővé vált, miután alig tíz percet töltött a sütőben. Anya kis darabokra törte, és a kenyér veszélyesen forró hőmérsékletére utaló figyelmeztetés kíséretében adott belőle az öcsémnek, Jonasnak és nekem. Robbanó rakétákat és béna szívecskéket ábrázoló papírterítő is került az asztalra. Az egyébként nikotintól sárgálló falon Monet lila vízilíliomait ábrázoló nyomat lógott magányosan. A felnőtteknek fehérbor, nekünk Jonasszal gyerekpezsgő járt. Mielőtt Pernille megkapta első kiskanál bébiételét, mi az öcsémrel eljártunk az iskolával szembeni padon ülő részegeket. Ijesztően meggyőzően és pontosan utánoztuk őket.

– Egészségedre, vén disznó! – üvöltöttem recsegős hanghordozással, és öcsém poharához vertem az enyémet olyan erővel, hogy egy kis ital kilocsant a poharából. Ő csuklott a nevetéstől, és négyéves fejét valami méltó válaszon törte.

– Egészségedre, öreg, szaros segg!

– Na elég! – csapott az asztalra anya úgy, hogy az evőeszköz felemelkedett a papírterítőről, és a hal szíve ijedtében majdnem újra dobogni kezdett.

KERTÉSZ JUDIT FORDÍTÁSA

GIULIA BERRA: CITTÀ DI GALLE / GALL TOWN, 2010 – JCE 2015-2017, ITALY / CHRISTINE OVERVAD HANSEN: ARMATURE (POSTURE PERFECT) 2013, BRONZE – JCE 2015-2017, DENMARK

